

قانون بیمه های اجتماعی کارگران ساختمانی با آخرین اصلاحات و آیین نامه های اجرائی آن

مصوب ۹ آبان ماه ۱۳۸۶

تهیه و تنظیم : دکتر حمزه عسگری رشتیانی

قانون بیمه های اجتماعی کارگران ساختمانی و آیین نامه های اجرایی آن

مصوب ۱۳۸۶/۰۸/۰۹

(با آخرین اصلاحات تا تاریخ ۱۴۰۲/۰۶/۲۲)

ماده ۱. کارگران شاغل در کارهای ساختمانی اعم از ایجاد یا توسعه ساختمان، تجدید بنا، تعمیرات اساسی و یا تخریب مربوط به ساختمان و به ترتیب مندرج در این قانون با نام نویسی و اخذ کد ملی نزد سازمان تأمین اجتماعی بیمه می شوند.

تبصره. کارگران شاغل در کسارهای ساختمانی تا زمان تحت پوشش قرار گرفتن به موجب این قانون، کماکان از حیث خدمات مشمول قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۵۲ و اصلاحات بعدی آن هستند و در صورت احراز شرایط از مزایای قانون یاد شده برخوردار خواهند شد.

ماده ۲. کارگران شاغل در کارهای ساختمانی در موارد زیر از شمول این قانون خارج و کماکان تابع قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و اصلاحات بعدی آن هستند :

۱. وزارتخانه ها، سازمان ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی و وابسته به دولت، مؤسسات عمومی غیردولتی، شهرداری ها، بانک ها و مؤسسات عام المنفعه و نیز کارخانجات دارای پروانه بهره برداری اعم از این که انجام کار را به پیمانکار واگذار نمایند یا رأساً انجام دهند.

۲. در مورد آن دسته از کارهای ساختمانی مشمول این قانون که انجام آنها از طریق انعقاد پیمان به پیمانکار واگذار می شود حق بیمه کارگران پیمانکار براساس ماده ۳۸ قانون تأمین اجتماعی وصول خواهد شد.

ماده ۳. وزارت کار و امور اجتماعی (سازمان آموزش فنی و حرفه ای) موظف است نسبت به فراخوان و آموزش کارگران شاغل در کارهای ساختمانی اقدام و کارت مهارت فنی برای آنها صادر نماید.

تبصره ۱. زمانبندی، شرایط و ترتیب صدور، تمدید، تعلیق و کارت مهارت فنی و نحوه شناسایی کارگران شاغل در کارگاه های ساختمانی موضوع این ماده و اشتغال آنها در طول دوره اعتبار کارت، **طبق آیین نامه ای** خواهد بود که مشترکاً توسط وزارتخانه های رفاه و تأمین اجتماعی، کار و امور اجتماعی، مسکن و شهرسازی و کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

تبصره ۲. کارگران شاغل دارای کارت مهارت فنی معتبر از تاریخ نام نویسی در سازمان تأمین اجتماعی مبتنی بر کد ملی مشمول مقررات این قانون هستند و از تعهدات آن بهره مند خواهند شد.

ماده ۴. تعهدات موضوع این قانون شامل موارد زیر است که به بیمه شده در صورت احراز شرایط ارائه خواهد شد:

الف. حوادث و بیماری ها

ب. غرامت دستمزد

ج. ازکارافتادگی

د. بازنشستگی

ه. فوت

تبصره. افراد خانواده بیمه شده جهت برخورداری از خدمات موضوع بند (الف) این ماده طبق ماده ۵۸ قانون تأمین اجتماعی و در مورد بازماندگان طبق مواد (۸۱) و (۸۲) قانون یاد شده تعیین می گردند.

ماده ۵.

الف - سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با دریافت هفت درصد (۷٪) حق بیمه سهم بیمه شده از مأخذ کسر حق بیمه از کارگران دارای پروانه مهارت فنی شاغل مستقیم به عنوان سهم کارگر و معادل بیست و پنج درصد (۲۵٪) مجموع عوارض صدور پروانه ایجاد یا توسعه، احداث و یا افزایش تراکم ساختمان تخریب و نوسازی بنا و تعمیرات اساسی علاوه بر عوارض پرداختی به عنوان سهم مالک این کارگران را بیمه نماید. در صورت عدم تأمین منابع لازم جهت گسترش پوشش بیمه ای کارگران با تصویب هیأت وزیران افزایش مجموع عوارض تا معادل سی درصد (۳۰٪) و به صورت سالانه حداکثر در سقف معادل دو و نیم درصد (۲/۵٪) بلامانع است. اصلاحی ۱۴۰۲/۰۶/۲۲

تبصره ۱. برای ساخت و ساز در داخل محدوده روستاها، با مجوز دهیاریها، معادل ده درصد (۱۰٪) مجموع عوارض صدور پروانه به عنوان سهم . مالک خواهد بود . اصلاحی ۱۴۰۲/۰۶/۲۲

تبصره ۲. برای ساخت و ساز در خارج از محدوده روستاها (محدوده عمل بخشداریه و در داخل مجتمع ها و شهرک های کشاورزی، نواحی و شهرک های صنعتی و مناطق نمونه گردشگری با مجوز سازمان متولی حسب مورد مطابق نزدیکترین روستا یا شهر (هر کدام نزدیکتر باشد) عمل می گردد . اصلاحی ۱۴۰۲/۰۶/۲۲

تبصره ۳. ساخت و ساز مساجد حسینیه ها خانه های عالم و ابنیه مربوط به ارتقای سرانه خدمات عمومی، آموزشی، بهداشتی درمانی، ورزشی و فرهنگی که حق بهره برداری دائم آن مطابق **آیین نامه اجرایی** که ظرف شش ماه به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید در اختیار دستگاه های متولی ارائه خدمات عمومی قرار می گیرد، از پرداخت حق بیمه موضوع این قانون معاف است. اصلاحی ۱۴۰۲/۰۶/۲۲

تبصره ۴. افراد تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور و سایر افراد ناتوان از پرداخت عوارض مذکور از پرداخت آن معاف هستند. **آیین نامه اجرایی** این تبصره که شامل نحوه تشخیص افراد موضوع این تبصره براساس سطح درآمد و دارایی آنها است توسط وزارت کشور با همکاری وزارتخانه های تعاون کار و رفاه اجتماعی و امور اقتصادی و دارایی و کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور تدوین میشود و حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این بند به تصویب هیأت وزیران می رسد . اصلاحی ۱۴۰۲/۰۶/۲۲

تبصره ۵. طرح (پروژه) های ملی حمایتی ساخت مسکن، معرفی شده توسط وزارت راه و شهرسازی به منظور تأمین مسکن متقاضیان واجد شرایط در تمامی مناطق شهری کشور مشمول پرداخت حق بیمه پانزده درصد (۱۵٪) مجموع عوارض صدور پروانه می باشند . اصلاحی ۱۴۰۲/۰۶/۲۲

تبصره ۶. سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با هماهنگی وزارتخانه های تعاون، کار و رفاه اجتماعی کشور و راه و شهرسازی از محل منابع حق بیمه سهم کارفرمایی با ایجاد زیرساخت های مناسب و همچنین بهره مندی از سامانه رفاه ایرانیان و سایر سامانه های مرتبط نسبت به شناسایی دقیق کارگران شاغل در امر ساختمان در دوره اشتغال اقدام نماید . اصلاحی ۱۴۰۲/۰۶/۲۲

ب - صدور پروانه ساختمانی و یا اجازه ساخت و ساز توسط مراجع ذی ربط از جمله شهرداریها، سازمان های مناطق آزاد تجاری - صنعتی، سازمان های مناطق ویژه اقتصادی، شرکت های شهرک های صنعتی و صنعتی، بخشداریه ها و دهیاری ها منوط به ارائه گواهی واریز حق بیمه به حساب تعیین شده و یا اعلام تقسیط آن توسط سازمان تأمین اجتماعی خواهد بود. سازمان تأمین اجتماعی موظف است با توجه به واریزی حق بیمه و یا ترتیب پرداخت آن، نسبت به ارائه گواهی واریز وجه به مرجع مربوط اقدام نماید. صدور پایان کار اعم

از اینکه حق بیمه به صورت یکجا واریز شده باشد و یا اینکه تقسیط گردد، منوط به ارائه مفاصاحساب از سوی سازمان تأمین اجتماعی می باشد.

ج- سازمان تأمین اجتماعی مکلف است ضمن ایجاد حساب واحد برای کلیه عملیات مالی موضوع این قانون وجوه حاصل از درآمدهای تحقق یافته و سرمایه گذاری انجام شده و سود حاصل از سرمایه گذاری را صرفاً برای بیمه نمودن کارگران ساختمانی مصرف نموده و گزارش عملکرد درآمد و هزینه و خسارت پرداختی افراد تحت شمول را به تفکیک هر سه ماه یکبار به کمیسیون های اجتماعی و عمران مجلس شورای اسلامی ارائه کند . اصلاحی ۱۴۰۲/۰۶/۲۲

د- در صورت درخواست متقاضی دریافت پروانه، سازمان تأمین اجتماعی مکلف است حق بیمه سهم کارفرما را در زمان صدور پروانه ساختمانی حداکثر تا مدت سه سال و بدون دریافت سود، تقسیط نماید.

ه- در صورت صدور رأی ابقای اضافه بنا برای ساختمان های دارای تخلف در کمیسیون های ماده (۹۹) و ماده (۱۰۰) قانون شهرداری، مؤدی موظف است بر اساس ضوابط مندرج در صدر این ماده نسبت به پرداخت حق بیمه اضافه بنا اقدام و مفاصاحساب اخذ نماید.

و- استفاده دارندگان موافقت اصولی، پروانه کسب، کارت بازرگانی و کارگران شاغل در کارگاه های صنفی، صنعتی و موارد مشابه غیرمرتبط از خدمات بیمه ای موضوع این قانون، ممنوع است. در صورتی که توسط سازمان تأمین اجتماعی احراز شود فرد بیمه شده در شغل ساختمانی تعریف شده اشتغال نداشته است، متقاضی مکلف است ظرف یک ماه نسبت به پرداخت بیست درصد (۲۰٪) سهم کارفرمایی برای مدت مربوط اقدام نماید، در غیر این صورت سوابق بیمه ای متخلف، متناسب با مدت عدم اشتغال حذف می گردد. سازمان تأمین اجتماعی مکلف است با بکارگیری روش های متنوع و حتی الامکان به صورت مستقیم، بر پوشش بیمه ای کارگران ساختمانی نظارت داشته باشد.

ز- در مورد آن دسته از کارهای ساختمانی موضوع بند (۲) ماده (۲) این قانون، پرداختی سهم سازمان تأمین اجتماعی بابت صدور پروانه ساختمانی در محاسبه حق بیمه سهم کارفرمایی کارگران ساختمانی پیمانکار لحاظ میشود. سازمان تأمین اجتماعی مکلف است حق بیمه سهم کارفرمایی را در فهرست حقوق و مزد ماهانه کارگران ساختمانی شاغل تا سقف مبلغ مذکور منظور نموده و مفاصاحساب مربوط را مطابق مواد ۳۸ و ۵۲ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ صادر کند . اصلاحی ۱۴۰۲/۰۶/۲۲

ح- سازمان تأمین اجتماعی مکلف است حداکثر سه ماه پس از لازم الاجرا شدن این بند معادل و متناسب با درآمدهای این، قانون کارگران ساختمانی متقاضی را پس از بررسی مدارک و احراز اشتغال به عنوان کارگر ساختمانی تحت پوشش بیمه ای قرار دهد . اصلاحی ۱۴۰۲/۰۶/۲۲

ط - آیین نامه اجرایی «نحوه شناسایی کارگران شاغل در کارگاه های ساختمانی کشور» ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با همکاری وزارتخانه های کشور و راه و شهرسازی به نحوی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد که صدور و تمدید کارت مهارت و ادامه اشتغال در بخش کارگری ساختمان به صورت دوره ای قابل راستی آزمایی بوده و صرفاً کارگران ساختمانی امکان استفاده از این قانون را داشته باشند. اصلاحی ۱۴۰۱/۱۱/۰۵

قانون تفسیر ماده ۵ قانون بیمه های اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۴۰۳/۰۱/۱۹

موضوع استفساریه :

الف- آیا مراد از عوارض صدور پروانه ایجاد یا توسعه، احداث و یا افزایش تراکم ساختمان، تخریب و نوسازی بنا و تعمیرات اساسی در ماده (۵) قانون ی اجتماعی کارگران ساختمانی اصلاحی ۱۴۰۲/۰۶/۲۲ عوارضی است که در اجرای بند «الف» تبصره (۱) ماده (۲) قانون درآمد پایدار و هزینه شهرداری ها و دهیاری ها مصوب ۱۴۰۱/۰۴/۰۱ هر سال توسط وزیر کشور جزو عناوین عوارض صدور پروانه ساختمانی ابلغ می گردد، می باشد؟

ب- آیا در مواردی که به موجب آرای کمیسیون های موضوع مواد (۹۹) و (۱۰۰) قانون شهرداری مصوب ۱۳۳۴/۰۴/۱۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی، رأی به ابقای بنای مازاد بر پروانه یا بدون پروانه صادر می شود، مؤدی مکلف است به موجب قانون جاری در زمان پرداخت یا تعیین تکلیف نحوه پرداخت عوارض نسبت به پرداخت حق بیمه کارگران ساختمانی اقدام نماید؟

پاسخ :

الف- بله؛ مراد از عوارض صدور پروانه ایجاد یا توسعه، احداث و یا افزایش تراکم ساختمان، تخریب و نوسازی بنا و تعمیرات اساسی در ماده (۵) قانون ی اجتماعی کارگران ساختمانی اصلاحی ۱۴۰۲/۰۶/۲۲ عوارضی است که در اجرای بند «الف» تبصره (۱) ماده (۲) قانون درآمد پایدار و هزینه شهرداری ها و دهیاری ها مصوب ۱۴۰۱/۰۴/۰۱ هر سال توسط وزیر کشور جزو عناوین عوارض صدور پروانه ساختمانی ابلغ می گردد.

ب- بله؛ در مواردی که به موجب آرای کمیسیون های موضوع مواد (۹۹) و (۱۰۰) قانون شهرداری مصوب ۱۳۳۴/۰۴/۱۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی، رأی به ابقای بنای مازاد بر پروانه یا بدون پروانه صادر می شود، مؤدی مکلف است به موجب قانون جاری در زمان پرداخت یا تعیین تکلیف نحوه پرداخت عوارض نسبت به پرداخت حق بیمه کارگران ساختمانی اقدام نماید.

ماده ۶ . حق بیمه سهم بیمه شده معادل هفت درصد (۷٪) دستمزد ماهانه ای خواهد بود که طبق ماده ۳۵ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ برای کارگران تعیین می شود.

تبصره . دولت مکلف است معادل سه درصد (۳٪) مأخذ کسر حق بیمه موضوع این ماده به عنوان سهم مشارکت خود به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نماید، همچنین باتوجه به تعداد افراد تحت پوشش، همه ساله با اعلام سازمان تأمین اجتماعی سهم مشارکت خود را در بودجه کل کشور منظور و به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نماید.

ماده ۷ . بیمه شده مکلف است حق بیمه خود را به ترتیبی که سازمان تأمین اجتماعی تعیین می نماید پرداخت نماید.

تبصره . در صورت عدم پرداخت حق بیمه موضوع این قانون، سازمان طبق اختیارات مندرج در قانون تأمین اجتماعی برای وصول حق بیمه اقدام خواهد نمود.

ماده ۸ . نقل و انتقال سابقه پرداخت حق بیمه موضوع این قانون فی مابین صندوقهای بیمه و بازنشستگی براساس قوانین مربوط انجام می شود.

ماده ۹ . چگونگی استفاده از خدمات درمانی، مدت و شرایط و میزان غرامت دستمزد برای حوادث ناشی از کار، تعیین درصد ازکارافتادگی، چگونگی تشخیص حوادث ناشی و غیرناشی از کار، شرایط پرداخت غرامت نقص مقطوع و برقراری مستمری جزئی و کلی، نحوه محاسبه و میزان آن و تغییر درجه ازکارافتادگی جزئی و کلی تابع مقررات قانون تأمین اجتماعی خواهد بود.

ماده ۱۰ . مشمولان این قانون در صورت دارا بودن یکی از شرایط زیر می توانند درخواست بازنشستگی نمایند :

۱ . داشتن حداقل سابقه مقرر در قانون تأمین اجتماعی و شصت سال تمام سن.

۲ . داشتن سی و پنج سال کامل سابقه پرداخت حق بیمه.

تبصره . میزان مستمری بازنشستگی طبق قانون تأمین اجتماعی تعیین می شود.

مستمری از کار افتادگی جزئی و کلی، نحوه محاسبه و میزان آن و تغییرات درجه ازکارافتادگی جزئی و کلی تابع مقررات قانون تأمین اجتماعی خواهد بود.

ماده ۱۱ . شرایط بیمه شده متوفی، بازماندگان واجد شرایط بیمه شده متوفی، نحوه برقراری مستمری بازماندگان و سهم مستمری هر یک از آنان طبق قانون تأمین اجتماعی خواهد بود.

ماده ۱۲ . در صورتی که ثابت شود وقوع حادثه ناشی از کار مستقیماً ناشی از عدم رعایت مقررات حفاظت فنی کارفرما می باشد، سازمان تأمین اجتماعی طبق مقررات این قانون (ماده ۶۶ قانون تأمین اجتماعی و تبصره های آن) هزینه های مربوط را طبق ماده (۵۰) قانون تأمین اجتماعی از کارفرما مطالبه و وصول خواهد نمود.

ماده ۱۳ . کلیه وزارتخانه ها ، دستگاه ها ، نهادها ، شرکت ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت، شهرداری ها و مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و دستگاههایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است و مراجع صدور پروانه ساختمان مکلف به همکاری با مجریان این قانون می باشند.

ماده ۱۴ . از تاریخ تصویب این قانون آن دسته از مواد قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۵۲ و سایر قوانینی که با این قانون مغایر است لغو می گردد.

قانون فوق مشتمل بر چهارده ماده و نه تبصره در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ نهم آبان ماه یک هزار و سیصد و هشتاد و شش مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۶/۰۸/۱۳۸۶ به تأیید شورای نگهبان رسید.

غلامعلی حدادعادل – رئیس مجلس شورای اسلامی

آیین نامه اجرایی مواد (۳) و (۵) قانون بیمه های اجتماعی کارگران ساختمانی

مصوب ۱۳۸۹/۰۲/۱۹ وزیر امور کمیسیون امور اجتماعی و دولت الکترونیک هیأت دولت

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف- قانون: قانون بیمه های اجتماعی کارگران ساختمانی- مصوب ۱۳۸۶- و اصلاح بعدی آن- مصوب ۱۳۸۷-.

ب- کارگر ساختمانی: فردی که به نحوی از انحا در رابطه با ایجاد، توسعه، تجدید بنا، تعمیرات اساسی و تخریب ساختمان به طور مستقیم اشتغال دارد و مشمول مقررات خاص از نظر بیمه و بازنشستگی نمی باشد.

پ- کارت مهارت فنی: گواهینامه حاوی اطلاعات راجع به مشخصات هویتی، سطح مهارت و تاریخ صدور اعتبار و تمدید که توسط وزارت کار و امور اجتماعی (سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور) برای کارگران کارهای ساختمانی صادر می شود.

ت- بیمه شده: کارگر ساختمانی که پس از ثبت نام در یکی از شعب صندوق تأمین اجتماعی با پرداخت حق بیمه مقرر، مشمول این آیین نامه قرار می گیرد.

ث- صندوق: صندوق تأمین اجتماعی.

ج- وزارت: وزارت کار و امور اجتماعی.

ماده ۲- سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور مکلف است با همکاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران همزمان با اجرای این آیین نامه، تمهیدات لازم را در خصوص اطلاع رسانی و فراخوان آموزشی به متقاضیان اشتغال در کارهای ساختمانی در مراکز آموزش فنی و حرفه ای یا سایر مراکز آموزشی مورد تأیید صندوق از طریق نشریات، روزنامه های کثیرالانتشار و صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران فراهم نماید.

تبصره- وزارت مکلف است هزینه های مربوط را همه ساله جهت پیش بینی در لوایح بودجه سالانه کشور به مراجع ذی ربط پیشنهاد نماید.

ماده ۳- سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور مکلف است همزمان با اجرای این آیین نامه، تمهیدات لازم را درخصوص آموزش مهارت های مورد نیاز بازارکار، بازآموزی و تجدید مهارت کارگر ساختمانی بر اساس شیوه نامه اجرایی طرح آموزش کارگران صنعت ساختمان (شماره ۲۰۰/۲۲۱۶۲ مورخ ۱۳۸۷/۰۶/۰۲) فراهم و اجرا نموده و پس از آموزش مهارت های مورد نیاز، نسبت به صدور کارت مهارت فنی برای آموزش دیدگان طرح مذکور اقدام نماید.

تبصره- شرایط و ترتیب صدور، تمدید و تعلیق کارت مهارت فنی و تعیین سطوح کارگران ساختمانی برای آموزش موضوع این ماده، طبق ضوابط و مقررات مورد عمل سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور از جمله آیین نامه صدور پروانه مهارت فنی برای کارگران ماهر، موضوع تصویب نامه شماره ۵۰۳۵۱/ت/۱۷۶۱۳ هـ مورخ ۱۳۷۶/۴/۲۴ و شیوه نامه موضوع این ماده می باشد.

ماده ۴- کارگر ساختمانی می تواند پس از اخذ کارت مهارت فنی با ارایه مدارک لازم (کارت ملی، کارت مهارت فنی و شناسنامه) و ثبت نام در یکی از شعب صندوق، تحت پوشش این آیین نامه قرار گیرد.

تبصره- سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور مکلف است با برگزاری دوره های کوتاه مدت آموزشی، نسبت به تعیین سطح توانمندی کارگران ساده ساختمانی و صدور کارت متناسب با شغل آنان اقدام نماید.

ماده ۵- مراجع صادرکننده پروانه ساختمانی مکلفند به منظور تأمین سهم کارفرمایی حق بیمه کارگر ساختمانی، در مواردی که انجام کارهای ساختمانی مستلزم اخذ پروانه باشد، پس از دریافت رسید پرداخت بیمه به حسابی که صندوق اعلام می کند، نسبت به صدور پروانه ساختمانی مربوط اقدام نمایند.

تبصره- مراجع صدور پروانه در صورت احراز هرگونه تخلف در این زمینه علاوه بر آنکه مسؤول جبران خسارت واردشده خواهند بود، با آنان طبق قوانین و مقررات مربوط رفتار خواهد شد.

ماده ۶- حق بیمه قابل پرداخت برای هر واحد ساختمانی مسکونی به شرح زیر محاسبه می گردد:
الف- ضریب حق بیمه: عددی که بر مبنای زیربنای هر واحد و ارزش معاملاتی عرصه هر متر مربع ساختمان تعیین می شود و مبنای محاسبه نرخ حق بیمه است. ضرایب حق بیمه بر اساس جدول زیر تعیین می شوند:

جدول ضرایب حق بیمه واحدهای مسکونی به ازای هر متر مربع زیربنا

میانگین زیربنای هر واحد ارزش معاملاتی عرصه هر مترمربع (ارقام به ریال)	۷۵ مترمربع و کمتر	بیش از ۷۵ تا کمتر از ۱۵۰ مترمربع	بیش از ۱۵۰ مترمربع
۱۰,۰۰۰ و کمتر	۲/۲ درصد	۲/۵ درصد	۲/۹ درصد
بیش از ۱۰,۰۰۰ تا ۵۰,۰۰۰	۲/۷ درصد	۳/۱ درصد	۳/۳ درصد
بیش از ۵۰,۰۰۰ تا ۲۰۰,۰۰۰	۳/۳ درصد	۳/۶ درصد	۳/۸ درصد
۲۰۰,۰۰۰	۴ درصد	۴ درصد	۴ درصد

ب- نرخ حق بیمه سهم کارفرما: مبلغ حق بیمه پرداختی به ازای هر مترمربع ساختمان که برابر حاصل ضرب ضریب حق بیمه در حداقل دستمزد ماهیانه مصوب شورای عالی کار در سال صدور پروانه می باشد.

پ- میزان حق بیمه سهم کارفرما: مبلغ قابل پرداخت به ازای هر پروانه ساختمانی که از حاصل ضرب نرخ حق بیمه در متراژ زیربنای مندرج در پروانه به دست می آید.

ت- میزان حق بیمه سهم کارگر ساختمانی: حق بیمه کارگر ساختمانی در زمان اشتغال معادل هفت درصد دستمزد ماهانه ای خواهد بود که طبق ماده (۳۵) قانون تأمین اجتماعی- مصوب ۱۳۵۴- و اصلاحات بعدی آن تعیین و همه ماهه رأساً توسط بیمه شده به صندوق بیمه گر پرداخت می شود.

تبصره ۱- در مناطق فاقد ارزش معاملاتی، حق بیمه قابل پرداخت براساس نرخ سایر مناطق مشابه که قیمت روز آنها معادل هم می باشد، محاسبه خواهد شد.

تبصره ۲- حق بیمه سهم کارفرمایی واحدهای ساختمانی که در قالب طرحهای مسکن مهر احداث میشوند مطابق توافقنامه وزارتخانههای رفاه و تأمین اجتماعی و مسکن و شهرسازی دریافت خواهد شد. در هر حال حق بیمه دریافت شده بابت هر متر مربع زیر بنا از حداکثر ارقام محاسبه شده بر اساس ضرایب جدول مذکور کمتر خواهد بود.

تبصره ۳- واحدهایی که در مناطق روستایی و کمتر توسعه یافته براساس مصوبات دولت احداث میشوند، از پرداخت پنجاه درصد حق بیمه محاسبه شده معاف میباشند.

تبصره ۴- در صورت بروز حوادث غیرمترقبه از قبیل زلزله و سیل، میزان حق بیمه با تأیید وزارت مسکن و شهرسازی و با تعیین محدوده جغرافیایی و زمانی، معادل بیست درصد مبالغ مذکور خواهد بود.

تبصره ۵- وزارت رفاه و تأمین اجتماعی مکلف است با هماهنگی وزارتخانههای اموراتصادی و دارایی و مسکن و شهرسازی با توجه به تغییرات در ارزش معاملاتی عرصه املاک، اصلاح جدول موضوع این ماده را برای تصویب به هیأت وزیران ارائه نماید.

ماده ۷- برای تعیین مبلغ حق بیمه برای هر پروانه کسرده هزار ریال معادل ده هزار ریال محاسبه میگردد.

ماده ۸- در صورتی که حوادث ناشی از کار منجر به مصدومیت، فوت یا ازکارافتادگی کارگر ساختمانی شود، ولی متقاضی با وجود الزام به گرفتن پروانه نسبت به اخذ آن اقدام ننموده باشد، صندوق علاوه بر حق بیمه موضوع این آییننامه، جریمه‌ای به طور مقطوع معادل بیست و پنج درصد اصل حق بیمه محاسبه و از مالک ساختمان وصول خواهد نمود، ولی همواره کارگر حادثه دیده که مشمول این آییننامه قرار گرفته از تمامی تعهدات مندرج در قانون بهره‌مند خواهد شد.

ماده ۹- در مواردی که نسبت به احداث ساختمان براساس پروانه صادر شده در موعد مقرر اقدام نشده باشد و متقاضی درخواست تمدید یا تجدید پروانه نماید، باید مابه التفاوت ناشی از مبنای محاسبه حداقل دستمزد پرداختی با حداقل دستمزد زمان تمدید یا تجدید پروانه را طبق مقررات این آییننامه به حساب صندوق واریز نماید.

ماده ۱۰- هرگونه افزایش بنا شامل طبقات یا متراژ ساختمانی احداثی اعم از اینکه قبلاً مجوز لازم در این زمینه کسب شده یا نشده باشد، تابع مفاد این آییننامه خواهد بود و مراجع ذی‌ربط مکلفند پیش از صدور برگه پایان کار ساختمان، نسبت به اخذ مفاسحساب از صندوق در این خصوص اقدام نمایند.

ماده ۱۱- مبالغی که در زمان صدور پروانه طبق مقررات این آییننامه پرداخت می‌شود، در محاسبه حق بیمه کارگران پیمانکار موضوع بند (۲) ماده (۲) قانون محسوب خواهد شد.

ماده ۱۲- به منظور ساماندهی کارگران ساختمانی و همچنین دسترسی متقاضیان استفاده از خدمات آنان، وزارت از طریق شهرداری‌های کشور نسبت به ایجاد مراکز استقرار موقت آنان، در مکان‌های مناسب اقدام نماید.

ماده ۱۳ - شناسایی کارگر ساختمانی منوط به ارایه کارت مهارت فنی بوده و این افراد در طول دوره اعتبار این کارت و دارا بودن کد ملی ، رأساً با مراجعه و ثبت نام در یکی از شعب صندوق و پرداخت حق بیمه سهم بیمه شده (موضوع بند «ت» ماده (۶)) ، مشمول مفاد قانون و مقررات این آیین نامه قرار می گیرند و شعبه ذی ربط موظف است با رعایت ماده (۴) و اخذ مدارک یاد شده نسبت به بیمه نمودن آنان اقدام نماید.

تبصره ۱ - کارگر ساختمانی تا زمان تحت پوشش قرار گرفتن به موجب این آیین نامه از حیث خدمات مشمول قانون بیمه اجباری کارگران ساختمانی- مصوب ۱۳۵۲ - و اصلاحات بعدی آن بوده و در صورت احراز شرایط از مزایای این آیین نامه برخوردار می شود.

تبصره ۲ - احتساب سابقه بیمه پردازی برای ایامی خواهد بود که کارگر ساختمانی بیمه شده بابت آن ایام حق بیمه پرداخت نموده است.

ماده ۱۴ - معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور مکلف است کسری اعتبار مربوط به حق بیمه سهم کارفرمایی کارگران ساختمانی مشمول این آیین نامه را همه ساله مطابق اعلام صندوق بر اساس تعداد مشمولین و حق بیمه های دریافتی موضوع ماده (۵) قانون، پیش بینی و در لوایح بودجه سالانه کشور منظور نماید.

این تصمیم نامه در تاریخ ۱۳۸۹/۰۲/۲۵ به تأیید مقام محترم ریاست جمهوری رسیده است.

محمدرضا رحیمی

معاون اول رییس جمهور

آیین نامه اجرایی تبصره (۴) الحاقی به بند (الف) ماده (۵) قانون بیمه های اجتماعی کارگران ساختمانی

تصویب نامه شماره ۲۲۷۳۲۳/ت ۶۲۰۳۵ هـ مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۰۹ هیئت وزیران

ماده ۱- در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می-روند:

۱- قانون: قانون بیمه- های اجتماعی کارگران ساختمانی مصوب ۱۳۸۴ با اصلاحات بعدی آن.

۲- پروانه ساختمانی: مجوزی که بابت ایجاد، توسعه، احداث و یا افزایش تراکم ساختمان، تخریب و نوسازی بنا و تعمیرات اساسی توسط مراجع ذی-ربط صادر می-شود.

۳- نهادهای حمایتی: کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور.

۴- سازمان: سازمان تأمین اجتماعی.

۵- وزارت: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی.

۶- مشمولین:

الف- افرادی که تحت پوشش یکی از نهادهای حمایتی هستند.

ب- افرادی که به-عنوان سرپرست خانوار، تحت پوشش نهادهای حمایتی نبوده ولی مطابق اعلام وزارت-در دهک (۱) درآمدی قرار می-گیرند.

ماده ۲- مشمولین این آیین نامه باید درخواست صدور پروانه ساختمانی خود را جهت معافیت از پرداخت حق بیمه سهم کارفرمایی به همراه مستندات مربوط، به نهادهای حمایتی یا واحدهای اجرایی استانی و شهرستانی وزارت ارائه نمایند. نهادهای حمایتی یا واحدهای اجرایی وزارت مکلفند ظرف یک هفته از تاریخ وصول درخواست متقاضی و احراز شرایط، استحقاق متقاضی برای برخورداری از معافیت یادشده را به سازمان اعلام نمایند. تبصره- استفاده از مزایای این آیین نامه توسط مشمولین، صرفاً یک مرتبه برای یک واحد خواهد بود.

ماده ۳- نهادهای حمایتی، سازمان و وزارت مکلفند ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه، امکان تبادل اطلاعات برخط مشمولین ذی-ربط را از طریق مرکز ملی تبادل اطلاعات و طبق قانون مدیریت داده ها و اطلاعات ملی مصوب ۱۴۰۱ فراهم نمایند.

تبصره- تا زمان فراهم شدن زیرساخت های فنی لازم جهت تبادل اطلاعات برخط، ارسال اطلاعات توسط نهادهای حمایتی و واحدهای اجرایی وزارت به سازمان در قالب لوح فشرده و یا مکاتبه خواهد بود.

ماده ۴- به منظور بررسی وضعیت مشمولین معرفی-شده از سوی نهادهای حمایتی، وزارت مکلف است امکان بهره-برداری برخط از پایگاه اطلاعات رفاه ایرانیان (خدمت دهک-بندی) را به صورت رایگان در اختیار نهادهای حمایتی ذی-ربط و سازمان قرار دهد.

ماده ۵- سازمان مکلف است در خصوص مشمولین واجد شرایط، پس از بررسی مستندات و وجود شرایط مربوط، ظرف پانزده روز کاری نسبت به صدور گواهی معافیت مشمولین از پرداخت حق بیمه سهم کارفرما اقدام نماید.

ماده ۶- نظارت بر حسن اجرای این آیین نامه برعهده وزارت است.

معاون اول رئیس جمهور - محمد مخبر